

31990L0270

L 156/14

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

21.6.1990

SMĚRNICE RADY**ze dne 29. května 1990****o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro práci se zobrazovacími jednotkami (pátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS)**

(90/270/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 118a této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾, předložený po konzultaci s Poradním výborem pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci,ve spolupráci s Evropským parlamentem ⁽²⁾,s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k tomu, že článek 118a Smlouvy stanoví, že Rada přijímá směrnice určující minimální požadavky na podporu zlepšování zejména pracovního prostředí a k zabezpečení vyšší úrovně ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků;

vzhledem k tomu, že podle uvedeného článku by tyto směrnice neměly ukládat žádná správní, finanční ani právní omezení bránící zakládání a rozvoji malých a středních podniků;

vzhledem k tomu, že sdělení Komise o jejím programu v oblasti bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci ⁽⁴⁾ předpokládá přijetí opatření ohledně nových technologií; že Rada v usnesení ze dne 21. prosince 1987 o bezpečnosti, hygieně a ochraně zdraví při práci ⁽⁵⁾ vzala tento úmysl na vědomí;

vzhledem k tomu, že pro zaručení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců je nezbytné dodržování minimálních požadavků pro zajištění vyšší úrovně bezpečnosti na pracovištích se zobrazovacími jednotkami;

vzhledem k tomu, že tato směrnice je samostatnou směrnicí ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci ⁽⁶⁾; že se proto uvedená směrnice vztahuje v plném rozsahu na používání zobrazovacích

jednotek zaměstnanci, aniž tím jsou dotčena přísnější nebo zvláštní ustanovení této směrnice;

vzhledem k tomu, že zaměstnavatelé musí být informováni o nejnovějším pokroku v technice a vědeckých nálezech týkajících se podoby pracoviště, aby mohli provádět všechny změny nezbytné k zaručení lepší úrovně ochrany bezpečnosti a zdraví zaměstnanců;

vzhledem k tomu, že pro pracoviště se zobrazovacími jednotkami jsou zvlášť důležitá ergonomická hlediska;

vzhledem k tomu, že tato směrnice představuje konkrétní příspěvek k vytvoření sociálního rozměru vnitřního trhu;

vzhledem k tomu, že na základě rozhodnutí 74/325/EHS ⁽⁷⁾ konzultuje Komise při vypracovávání návrhů v této oblasti Poradní výbor pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

ODDÍL I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Účel

1. Tato směrnice, která je pátou samostatnou směrnicí ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS, stanoví minimální požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci se zobrazovací jednotkou, jak je vymezeno v článku 2.

2. Ustanovení směrnice 89/391/EHS se vztahují v plném rozsahu na celou oblast uvedenou v odstavci 1, aniž jsou dotčena přísnější nebo zvláštní ustanovení obsažená v této směrnicí.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 113, 29.4.1988, s. 7 a Úř. věst. C 130, 26.5.1989, s. 5.⁽²⁾ Úř. věst. C 12, 16.1.1989, s. 92 a Úř. věst. C 113, 7.5.1990.⁽³⁾ Úř. věst. C 318, 12.12.1988, s. 32.⁽⁴⁾ Úř. věst. C 28, 3.2.1988, s. 3.⁽⁵⁾ Úř. věst. C 28, 3.2.1988, s. 1.⁽⁶⁾ Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1.⁽⁷⁾ Úř. věst. L 185, 9.7.1974, s. 15.

3. Tato směrnice se nevztahuje na

- a) kabiny řidičů nebo kabiny pro obsluhu vozidel nebo strojů;
- b) počítačové systémy v dopravních prostředcích;
- c) počítačové systémy určené především pro veřejné užívání;
- d) „přenosné“ systémy dočasně používané na pracovišti;
- e) kalkulátory, kontrolní pokladny a jakýkoli přístroj, který má malé zařízení pro zobrazování údajů nebo výsledků měření nezbytné k přímému používání těchto přístrojů;
- f) psací stroje klasického pojetí, typu známého jako „psací stroj s okénkem“.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se:

- a) „zobrazovací jednotkou“ rozumí stínítko pro zobrazování alfanumerických znaků nebo grafického zobrazení bez ohledu na použitý způsob zobrazování;
- b) „pracovním místem“ rozumí soustava zahrnující zobrazovací jednotku, popřípadě vybavená klávesnicí či vstupním zařízením nebo programovým vybavením určujícím rozhraní člověk/počítač, volitelným příslušenstvím, periferním zařízením včetně disketové jednotky, telefonem, modemem, tiskárnou, stojanem na dokumenty, pracovním sedadlem, pracovním stolem nebo deskou a bezprostředním pracovním prostředím;
- c) „zaměstnancem“ rozumí jakýkoli zaměstnanec ve smyslu čl. 3 písm. a) směrnice 89/391/EHS, který obvykle používá zobrazovací jednotku jako významnou součást své běžné práce.

ODDÍL II

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELŮ

Článek 3

Rozbor pracovišť

1. Zaměstnavatelé jsou povinni provádět rozbor pracovišť k vyhodnocení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví, které vytvářejí pro své zaměstnance, zejména z hlediska možných rizik pro zrak, tělesných potíží a potíží z psychického stresu.
2. Zaměstnavatelé musí přijmout příslušná opatření k odstranění zjištěných rizik na základě hodnocení podle odstavce 1 s přihlédnutím k jejich dodatečným nebo kombinovaným účinkům.

Článek 4

Pracoviště poprvé uváděná do provozu

Zaměstnavatelé musí přijmout vhodná opatření, aby pracoviště poprvé uvedená do provozu po 31. prosinci 1992 splňovala minimální požadavky stanovené v příloze.

Článek 5

Pracoviště, která jsou již v provozu

Zaměstnavatelé musí přijmout vhodná opatření, aby pracoviště, která byla uvedena do provozu před 31. prosincem 1992, byla upravena tak, aby splňovala minimální požadavky stanovené v příloze nejpozději do čtyř let po tomto dni.

Článek 6

Informování a školení zaměstnanců

1. Aniž je dotčen článek 10 směrnice 89/391/EHS, jsou zaměstnanci informováni o všech otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví týkajících se jejich pracoviště, zejména o opatřeních pro pracoviště prováděných na základě článků 3, 7 a 9.

Ve všech případech jsou zaměstnanci nebo jejich zástupci informováni o všech opatřeních týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví, která jsou přijímána na základě této směrnice.

2. Aniž je dotčen článek 12 směrnice 89/391/EHS, musí být každý zaměstnanec také vyškolen v používání pracovního místa předtím, než začne vykonávat tento typ práce, a vždy, když dojde k podstatným změnám v organizaci pracovního místa.

Článek 7

Průběh každodenní práce

Zaměstnavatel musí plánovat činnost zaměstnance tak, aby práce u zobrazovací jednotky byla během dne periodicky přerušována přestávkami nebo změnami činnosti, které by práci se zobrazovací jednotkou omezovaly.

Článek 8

Projednání se zaměstnanci a jejich účast

v souladu s článkem 11 směrnice 89/391/EHS projednávají zaměstnavatelé se zaměstnanci nebo jejich zástupci záležitosti, na které se vztahuje tato směrnice včetně přílohy, a umožňují jejich účast.

Článek 9

Ochrana očí a zraku zaměstnanců

1. Zaměstnanci mají nárok na příslušnou prohlídku očí a zraku provedenou osobou s potřebnou kvalifikací

- před zahájením práce se zobrazovací jednotkou,
- poté v pravidelných intervalech a
- v případě zrakových potíží, které mohou být způsobeny prací se zobrazovací jednotkou.

2. Zaměstnanci mají nárok na vyšetření odborným očním lékařem, pokud výsledky prohlídky uvedené v odstavci 1 prokáží jeho nezbytnost.

3. Zaměstnancům musí být poskytnuty zvláštní zrak chránící pomůcky vhodné pro dotýcnou práci, jestliže z výsledků prohlídky uvedené v odstavci 1 nebo vyšetření uvedeného v odstavci 2 vyplývá, že je to nezbytné, a nelze-li použít běžných zrak chránících pomůcek.

4. Opatření přijatá na základě tohoto článku nesmějí za žádných okolností znamenat pro zaměstnance dodatečné finanční náklady.

5. Ochrana očí a zraku zaměstnanců může být zajišťována jako součást státního systému zdravotní péče.

ODDÍL III

RŮZNÁ USTANOVENÍ

Článek 10

Úpravy přílohy

Úpravy přílohy ryze technického rázu v souvislosti s technickým rozvojem a se změnami v mezinárodních předpisech či

specifikacích a poznacích v oblasti zobrazovacích jednotek se přijímají postupem podle článku 17 směrnice 89/391/EHS.

Článek 11

Závěrečná ustanovení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 31. prosince 1992.

Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijaly nebo přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

3. Každé čtyři roky předloží členské státy Komisi zprávu o praktickém provádění této směrnice a uvedou stanoviska sociálních partnerů.

Komise o tom uvědomí Evropský parlament, Radu, Hospodářský a sociální výbor a Poradní výbor pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci.

4. Komise podává pravidelně Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o provádění této směrnice s ohledem na odstavce 1, 2 a 3.

Článek 12

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 29. května 1990

Za Radu

předseda

B. AHERN

PŘÍLOHA

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY

(Články 4 a 5)

Úvodní poznámka:

Povinnosti stanovené touto přílohou se uplatňují v zájmu dosažení účelu této směrnice, pokud jsou dotyčné složky na pracovním místě přítomny a pokud tomu nebrání podstatné požadavky nebo vlastnosti daného úkolu.

1. VYBAVENÍ

a) **Obecná poznámka**

Samotné používání vybavení nesmí být zdrojem rizika pro zaměstnance.

b) **Zobrazovací jednotka**

Znaky na zobrazovací jednotce musí být ostré a zřetelné, přiměřeně veliké a s dostatečnou vzdáleností mezi znaky a řádky.

Obraz na zobrazovací jednotce musí být ustálený, bez blikání nebo jiných projevů nestálosti.

Jasnost nebo kontrast mezi znaky a pozadím musí být uživatelem snadno nastavitelné a také snadno přizpůsobitelné okolním podmínkám.

Zobrazovací jednotka se musí snadno a volně natáčet a naklánět podle potřeby uživatele.

Je možné použít zvláštní podstavec pod obrazovku nebo nastavitelný stůl.

Na zobrazovací jednotce nesmějí být žádné odlesky nebo odrazy světla, které by mohly uživatele rušit.

c) **Klávesnice**

Klávesnice musí být naklonitelná a oddělená od zobrazovací jednotky, aby si zaměstnanec sám mohl zvolit pohodlnou pracovní polohu nevyvolávající únavu rukou nebo paží.

Prostor před klávesnicí musí být dostatečný, aby poskytoval uživateli oporu pro ruce a paže.

Klávesnice musí mít matný povrch k zamezení odlesků světla.

Uspořádání klávesnice a úprava kláves musí usnadňovat použití klávesnice.

Symboły na klávesách musí být dostatečně kontrastní a dobře čitelné z obvyklé pracovní polohy.

d) **Pracovní stůl nebo pracovní deska**

Pracovní stůl nebo deska musí být dostatečně velké, s málo odražejícím povrchem a musí umožňovat proměnlivé uspořádání zobrazovací jednotky, klávesnice, dokumentů a příslušenství.

Stojan na dokumenty musí být stabilní a nastavitelný a musí být umístěn tak, aby byly co nejvíce omezeny nepohodlné pohyby hlavy a očí.

Musí být dostatečný prostor k tomu, aby si zaměstnanci mohli zvolit pohodlnou polohu.

e) **Pracovní sedadlo**

Pracovní sedadlo musí být stabilní a musí uživateli umožňovat volnost pohybů a zaujmutí pohodlné polohy.

Sedadlo musí mít nastavitelnou výšku.

Zádové opěradlo musí mít nastavitelnou jak výšku, tak i sklon.

Opěrka pro nohy musí být poskytnuta každému, kdo si ji přeje.

2. PROSTŘEDÍ

a) **Požadavky na prostor**

Pracovní místo musí mít takové rozměry a uspořádání, aby poskytovalo uživateli dostatek prostoru ke změně polohy a střídání pohybů.

b) **Osvětlení**

Osvětlení místnosti nebo bodové osvětlení (pracovní svítidla) musí zabezpečovat dostatečné světelné podmínky a přiměřený kontrast mezi zobrazovací jednotkou a pozadím prostředí, s přihlédnutím k typu práce a zrakovým požadavkům uživatele.

Možným rušivým oslněním a odrazům světla na zobrazovací jednotce nebo jiném vybavení musí být předcházeno uspořádáním pracoviště a pracovního místa a rozmístěním a technickými vlastnostmi zdrojů umělého světla.

c) **Odrazy světla a oslnění**

Pracovní místa musí být uspořádána tak, aby zdroje světla, jako jsou okna a jiné otvory, průhledné či světlo propouštějící stěny a jasně barevné vybavení nebo stěny nepůsobily přímé oslnění ani žádné rušivé odrazy světla na zobrazovací jednotce.

Okna musí být vybavena vhodným systémem nastavitelných žaluzií k tlumení denního světla dopadajícího na pracovní místo.

d) **Hluk**

Hluk vydávaný vybavením, které je součástí pracovního místa, musí být brán v úvahu při vybavování pracovního místa, zejména nesmí rozptylovat pozornost nebo rušit řeč.

e) **Teplo**

Vybavení, které je součástí pracovního místa (pracovních míst), nesmí vydávat nadměrné teplo, které by mohlo zaměstnancům vadit.

f) **Záření**

Záření, s výjimkou viditelné části elektromagnetického spektra, musí být sníženo na zanedbatelnou úroveň z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců.

g) **Vlhkost**

Je třeba zajistit a udržovat přiměřenou úroveň vlhkosti.

3. ROZHRANÍ ČLOVĚK/POČÍTAČ

Při navrhování, výběru, nákupu a úpravě programového vybavení a při vymezení úkolů předpokládajících použití zobrazovací jednotky přihlíží zaměstnavatel k těmto zásadám:

- a) programové vybavení musí být vhodné pro daný úkol;
- b) programové vybavení musí být snadno použitelné a v případě potřeby přizpůsobitelné úrovni uživatelských znalostí nebo zkušeností; žádný prostředek pro kontrolu množství nebo kvality nesmí být používán bez vědomí zaměstnanců;
- c) systémy musí poskytovat zaměstnancům údaje o jejich výkonu;
- d) systémy musí zobrazovat informace ve formátu a rychlosti, které jsou přizpůsobeny uživatelům;
- e) musí být uplatňovány zásady ergonomie programového vybavení, zvláště při zpracování údajů člověkem.